

20130190687

РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 22 точка 2 и член 25 став (3) од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 16/11 и 136/11) Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на седницата одржана на ден 11.1.2013 година, донесе

ТАРИФЕН СИСТЕМ ЗА ПРЕНОС НА ПРИРОДЕН ГАС

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

(1) Со овој Тарифен систем за пренос на природен гас (во понатамошниот текст: Тарифен систем) се уредува начинот на пресметка на надоместоците што потрошувачите треба да ги платат за користење на системот за пренос на природен гас и мрежите за пренос на природен гас, начинот и условите за пресметка и утврдување на тарифите за пренос на природен гас и тарифите за управување со системот за пренос на природен гас и се утврдуваат категориите на потрошувачи на природен гас поврзани на системот за пренос на природен гас.

(2) Тарифата за пренос на природен гас се пресметува со примена на Методологијата содржана во Прилог I кој што е составен дел на овој Тарифен систем, а тарифата за управување со системот за пренос на природен гас се пресметува со примена на Методологијата содржана во Прилог II кој што е составен дел на овој Тарифен систем.

(3) Тарифите пресметани и утврдени согласно овој Тарифен систем треба да овозможат остварување на одобрениот приход на вршителите на дејностите пренос на природен гас и управување со системите за пренос на природен гас.

Член 2

(1) Одделни изрази употребени во овој Тарифен систем го имаат следново значење:

1) „кубен метар природен гас“ е количина на природен гас содржана во 1 m³ при апсолутен притисок од 1,01325 bar и температура од 20 °C.

2) „Ден“ претставува временски период од 24 континуирани часа, сметајќи од 08:00 часот од било кој календарски ден до 08:00 часот во следниот календарски ден.

3) „Месец“ претставува временски период од 08:00 часот од првиот ден на календарскиот месец до 08:00 часот од првиот ден на идниот календарски месец.

4) „Година“ претставува временски период сметано од 08:00 часот од првиот ден во календарската година до 08:00 часот од првиот ден во идната календарска година.

5) „Директен потрошувач“ значи потрошувач на природен гас поврзан директно на преносниот систем.

6) „Дистрибутивен потрошувач“ значи потрошувач на природен гас поврзан на дистрибутивен систем што е поврзан и се напојува со природен гас од преносниот систем.

7) „Одобен приход“ значи приход на вршителот на дејноста пренос на природен гас, односно приход на вршителот на дејноста управување со системот за пренос на природен гас, одобрен со одлука на Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, донесена врз основа на прописот со кој се уредува начинот на пресметка, одобрување и контрола на остварувањето на приходите за вршење на регулираните енергетски дејности.

(2) Следниве изрази што се употребуваат во овој Тарифен систем го имаат значењето на одделните поими дефинирани во Законот за енергетика, и тоа:

1) „преносен систем“ се употребува наместо поимот „систем за пренос на природен гас (преносен систем за природен гас)“ како што е дефиниран во Законот за енергетика;

2) „преносна мрежа“ се употребува наместо поимот „мрежа за пренос на природен гас (преносна мрежа за природен гас)“, како што е дефиниран во Законот за енергетика;

3) „оператор на преносен систем“ се употребува наместо поимот „оператор на системот за пренос на природен гас“ како што е дефиниран во Законот за енергетика;

4) „оператор на преносна мрежа“ се употребува наместо поимот „оператор на преносна мрежа за природен гас“ како што е дефиниран во Законот за енергетика;

5) „дистрибутивен систем“ се употребува наместо поимот „систем за дистрибуција на природен гас (дистрибутивен систем за природен гас)“, како што е дефиниран во Законот за енергетика;

6) „оператор на дистрибутивен систем“ се употребува наместо поимот „оператор на систем за дистрибуција на природен гас“, како што е дефиниран во Законот за енергетика.

II. КАТЕГОРИИ НА ПОТРОШУВАЧИ

Член 3

(1) Според карактеристиките и динамиката на користење на преносниот систем за природниот гас, со овој Тарифен систем се дефинираат следниве категории на потрошувачи:

1) директни потрошувачи

1.1) производители на топлинска енергија директно приклучени на преносниот систем, кои што имаат обврска за обезбедување на јавна услуга,

1.2) останати директни потрошувачи и

2) дистрибутивни потрошувачи.

(2) Потрошувачите од ставот (1) на овој член плаќаат надоместок за користење на системот за пренос на природен гас кој што се состои од надоместок за пренос на природен гас и надоместок за управување со системот за пренос на природен гас.

III. ТАРИФИ И НАДОМЕСТОЦИ ЗА ПРЕНОС НА ПРИРОДЕН ГАС

Член 4

(1) Надоместокот за пренос на природен гас го плаќаат сите директни и дистрибутивни потрошувачи.

(2) Директните потрошувачи од член 3, став 1, точка 1) и 2) на овој Тарифен систем плаќаат надоместок за пренос на природен гас што се состои од:

1) надоместок за планираниот ангажиран капацитет што се пресметува врз основа на планираниот ангажиран капацитет на потрошувачот и тарифата за ангажиран капацитет, независно од количината на потрошен природен гас,

2) надоместок за пренесени количини на природен гас што се пресметува врз основа на потрошената количина на природен гас и тарифата за пренесена количина на природен гас за директните потрошувачи.

(3) Дистрибутивните потрошувачи од член 3, став 1, точка 3) на овој Тарифен систем плаќаат надоместок што се пресметува врз основа на потрошената количина на природен гас и тарифата за пренесен природен гас за дистрибутивните потрошувачи, при што тарифата за пренесена количина на природен гас се пресметува на начин кој го вклучува и надоместокот за планиран ангажиран капацитет на дистрибутивниот систем.

(4) Надоместокот за планираниот ангажиран капацитет се пресметува на годишно ниво, а потрошувачите го плаќаат аконтативно на еднакви месечни рати по завршувањето на календарскиот месец за кој се однесува надоместокот.

(5) Надоместокот за пренесени количини на природен гас се пресметува според потрошената количина на природен гас во текот на еден календарски месец и се плаќа месечно.

Член 5

(1) Планираниот ангажиран капацитет го утврдува операторот на преносниот систем врз основа на податоци за планирана потрошувачка или планирани преземања на природен гас од преносниот систем во секој календарски месец од годината за која се утврдуваат тарифите за пренос.

(2) Податоците за планираната месечна потрошувачка од ставот (1) на овој член операторот на преносниот систем ги добива од:

1) потрошувачите што самостојно учествуваат на пазарот на природен гас

2) снабдувачите во име на директните потрошувачи кои што не учествуваат самостојно на пазарот на природен гас и

3) операторите на дистрибутивните системи приклучени на преносната мрежа за количините на природен гас што ќе бидат преземени од преносната мрежа.

(4) Корисниците на системот за пренос од ставот (2) на овој член се должни да ги достават до операторот на преносниот систем податоците за планираната потрошувачка за следната календарска година најдоцна до 15 ноември.

Член 6

(1) Планираниот ангажиран капацитет за преносниот систем се пресметува како збир на максималните месечни планирани количини утврдени за секој потрошувач одделно и збирот на максималните месечни планирани количини утврдени за секој дистрибутивен систем одделно.

(2) Планираниот ангажиран капацитет за директен потрошувач се определува врз основа на учеството на неговата максимална месечна потрошувачка во вкупниот ангажиран капацитет на преносниот систем.

(3) Планираниот ангажиран капацитет на дистрибутивните потрошувачи се пресметува врз основа на збирот на максималните месечни планирани количини на дистрибутивните системи во планираниот ангажиран капацитет за преносниот систем.

Член 7

(1) Регулаторната комисија за енергетика со одлука ги утврдува тарифите за пренос за период од една календарска година.

(2) Тарифите за пренос се пресметуваат со примена на Методологијата од Прилогот 1 на овој Тарифен систем.

(3) Основа за пресметката на тарифите за пренос претставува збир од одобрените поединечни приходи за наредната година за секој од операторите на преносните мрежи.

(4) Регулаторната комисија за енергетика со Одлука која што ја донесува најдоцна до 15 декември утврдува колкав дел, односно процент од збирот на одобрените приходи од ставот (3) на овој член ќе се надоместува преку тарифата за ангажиран капацитет кој се определува врз основа на оптовареноста на преносниот систем. Преостанатиот дел од збирот на поединечните приходи ќе се користи за пресметка на тарифите за пренесени количини природен гас.

(5) Доколку со Одлуката од ставот (4) на овој член Регулаторната комисија за енергетика одлучи дека процентот од регулираниот приход што ќе се надоместува преку тарифата за ангажиран капацитет во наредната календарска година е еднаков на нула, тарифата за ангажиран капацитет ќе биде еднаква на нула, а потрошувачите во таа календарска година нема да плаќаат аконтативен надоместок за ангажиран капацитет.

IV. ТАРИФИ И НАДОМЕСТОЦИ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ПРЕНОСНИОТ СИСТЕМ

Член 8

(1) Надоместокот за управување со преносниот систем го плаќаат сите директни и дистрибутивни потрошувачи.

(2) Надоместокот се пресметува како производ од тарифата за управување со преносниот систем (во натамошниот текст: тарифа за управување) и пренесените количини на природен гас во еден календарски месец.

Член 9

(1) Регулаторната комисија за енергетика со одлука ја утврдува тарифата за управување со преносниот систем за период од една календарска година.

(2) Тарифата за управување со преносниот систем се пресметува со примена на Методологијата од Прилогот II на овој Тарифен систем.

(3) За пресметка на тарифата за управување со преносниот систем се користат податоците наведени во членот 5 од овој Тарифен систем што операторот на преносниот систем е должен да ги достави до Регулаторната комисија за енергетика.

(4) Основа за пресметката на тарифата за управување со преносниот систем претставува одобриениот приход на операторот на преносниот систем за наредната година.

V. ФАКТУРИРАЊЕ НА НАДОМЕСТОКОТ ЗА КОРИСТЕЊЕ НА ПРЕНОСНИОТ СИСТЕМ

Член 10

(1) Надоместокот за користење на преносниот систем операторот на преносниот систем го фактурира со месечни фактури на:

1) директните потрошувачи кои што самостојно учествуваат на пазарот на природен гас и

2) снабдувачите за директните потрошувачи кои што не ги исполнуваат условите за самостојно учество на пазарот на природен гас или за дистрибутивните потрошувачи.

(2) Во фактурите од ставот (1) на овој член операторот на преносниот систем е должен одделно да ги искаже следните надоместоци:

1) надоместок за управување на системот за сите потрошувачи,

2) аконтативниот надоместок за планираниот ангажиран капацитет за потрошувачите што го плаќаат овој надоместок, и

3) надоместок за пренесена количина на природен гас за сите потрошувачи.

(3) Кон фактурите од ставот (1) на овој член издадени на снабдувачите операторот е должен да достави и детален преглед за секој директен потрошувач со надоместоците од ставот (2) на овој член, како и збиен преглед на надоместоците за дистрибутивните потрошувачи.

Член 11

(1) Доколку тарифата за ангажиран капацитет не е еднаква на нула за претходната година, операторот на преносниот систем до 30 јануари прави пресметка на реално ангажираниот капацитет на корисниците поврзани на преносниот систем врз основа на реализираната месечна потрошувачка за директните потрошувачи и реално преземените количини на природен гас од страна на дистрибутивните системи во претходната година.

(2) Врз основа на податоците од ставот (1) на овој член операторот на преносниот систем го пресметува реално ангажираниот капацитет за секој директен потрошувач и ангажираниот капацитет на дистрибутивните системи со примена на истата методологија со која се утврдува и планираниот ангажиран капацитет. Врз основа на реално ангажираните капацитети, операторот на преносниот систем ги пресметува конечните надоместоци за секој директен потрошувач одделно и конечниот надоместок за ангажиран капацитет за дистрибутивните потрошувачи.

(3) Во случаите кога аконтативно пресметаниот и платен надоместок за ангажиран капацитет е поголем од реално ангажираниот капацитет, операторот на преносниот систем ќе му ја надомести разликата на потрошувачот или на неговиот снабдувач при издавање на фактурата за месец јануари. Во случаите кога аконтативно пресметаниот надоместок за ангажиран капацитет е помал од надоместокот за реално пресметаниот капацитет, операторот на преносниот систем ќе ја вклучи пресметаната разлика во фактурата за месец јануари.

(4) Снабдувачот е должен разликата за помалку или повеќе пресметан надоместок за ангажиран капацитет која што му е надоместена, или му е вклучена во пресметката за месец јануари, да му ја надомести или да му ја пресмета на потрошувачот кој што го снабдува.

Член 12

(1) Пресметката на надоместоците за пренесен природен гас од ставот (2) на членот 10, како и пресметката на реално ангажираниот капацитет од членот 11, операторот на преносниот систем ги изготвува врз основа на мерења на потрошените и/или преземените количини на природен гас во текот на еден месец.

(2) Операторите на преносните мрежи ги доставуваат до Операторот на системот следниве податоци:

1) месечната потрошувачка на природен гас на директните потрошувачи што самостојно настапуваат на пазарот на природен гас до операторот на преносниот систем,

2) преземени количини на природен гас од страна на дистрибутивните системи до операторот на преносниот систем, и

3) месечната потрошувачка на природен гас за директните потрошувачи што не настапуваат самостојно на пазарот на природен гас, поединечно за секој потрошувач до соодветните снабдувачи.

(3) Снабдувачите со природен гас ги доставуваат следниве податоците за своите потрошувачи до операторот на преносниот систем:

1) месечна потрошувачка на природен гас за директните потрошувачи што не настапуваат самостојно на пазарот на природен гас, поединечно за секој потрошувач,

2) месечната потрошувачка на дистрибутивните потрошувачи, групирани по дистрибутивни системи.

(4) Дистрибутивните оператори ги доставуваат податоците за месечната потрошувачка за дистрибутивните потрошувачи до снабдувачите според договорите за снабдување.

(5) Операторите на преносните мрежи и операторите на дистрибутивните системи се должни најдоцна до истекот на петтиот ден од секој месец да ги достават податоците од ставовите (2) и (4) на овој член до операторот на преносниот систем, односно до снабдувачите.

(6) Снабдувачите се должни најдоцна до десеттиот ден од секој месец да ги достават податоците од ставот (3) на овој член до операторот на преносниот систем.

VI. РАСПРЕДЕЛБА НА НАДОМЕСТОКОТ ЗА ПРЕНОС НА ОПЕРАТОРИТЕ НА ПРЕНОСНИТЕ МРЕЖИ

Член 13

(1) Наплатениот надоместок за пренос на природен гас за еден календарски месец операторот за преносниот систем е должен да го распредели и исплати на операторите на преносните мрежи најдоцна до 15 во следниот календарски месец.

(2) Износот што операторите на преносните мрежи треба да го добијат се пресметува врз основа на учеството на нивните одобрени приходи во календарската година во вкупниот регулиран приход на сите оператори на преносните мрежи во истата календарска година.

VII. ПОСТАПКА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ТАРИФИТЕ

Член 14

(1) Најдоцна до 1 декември Регулаторната комисија за енергетика ќе донесе заклучок за отпочнување на постапката за утврдување на тарифите согласно овој Тарифен систем и ќе го достави до операторот на преносниот систем.

(2) Со заклучокот од став 1 на овој член Регулаторната комисија за енергетика ќе го задолжи операторот на преносниот систем најдоцна во рок од десет дена од денот на приемот на заклучокот да ги достави до Регулаторната комисија за енергетика податоците од ставот (2) на членот 5 на овој Тарифен систем.

(3) Податоците од ставот (2) на овој член се доставуваат на начин пропишан согласно Прилог III.

Член 15

(1) Регулаторната комисија за енергетика е должна да изготви предлог – одлука за утврдување на тарифите во рок од седум дена од денот на приемот на податоците од операторот на преносниот систем.

(2) Регулаторната комисија за енергетика е должна да свика подготвителна седница најдоцна до истекот на дваесет и петтиот ден од денот на доставувањето на заклучокот за отпочнување на постапката до операторот на преносниот систем, но не пред свикувањето на подготвителната седница на која ќе се разгледува предлог-одлуката за одобрениот приход за операторот на преносниот систем.

(3) Кон поканата за подготвителната седница ќе се достави и предлог-одлуката од ставот (1) на овој член.

(4) Седницата на Регулаторната комисија за енергетика на која што треба да се донесе одлуката по однос на барањето за одобрување на тарифите треба да се одржи најдоцна до истекот на трисеттиот дена од денот на донесувањето на заклучокот за отпочнување на постапката.

(5) Одлуката за утврдување на тарифи ќе се применува од 1 јануари за тековната година.

Член 16

(1) Со започнување на постапката за донесување на одлука за промена на одобрениот приход за регулиран период, Регулаторната комисија за енергетика ќе отпочне и постапка за промена на утврдените тарифи, соодветно на промената на одобрениот приход.

(2) Одредбите од членовите 14 и 15 на овој Тарифен систем соодветно ќе се применуваат и на постапката за донесување на одлуката за промена на утврдените тарифи од став (1) на овој член.

Член 17

(1) Операторот на преносниот систем е должен во рок од три дена од денот на влегување во сила на Одлуката за утврдување на тарифите да ги објави утврдените тарифи за користење на преносниот систем на неговата веб страница.

VIII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 18

(1) Со денот на влегување во сила на овој Тарифен систем престанува да важи Тарифниот систем за пренос на природен гас („Службен весник на Република Македонија“ бр.94/2005).

(2) Овој Тарифен систем влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 01-69/1
11 јануари 2013 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

Прилог I

Пресметка на тарифите за пренос и надоместокот за пренос на природен гас

(1) Тарифата за планиран ангажиран капацитет се определува врз основа на следната формула:

$$TK_t = \frac{KG_t}{100} \cdot \frac{RPP_t}{12 \cdot pmQ_{t,max}} = \frac{KG_t}{100} \cdot \frac{\sum_{k=1}^{N_{OPM}} RPPm_{t,k}}{12 \cdot pmQ_{t,max}},$$

каде што

- TK_t - тарифа за ангажиран капацитет што ќе се применува во годината t , заокружена на четири децимални места, [ден/м³]
- t - календарска година од регулираниот период за која се пресметува тарифата за ангажиран капацитет, [%]
- KG_t - процент со кој се определува колкав дел од регулираниот приход на преносните оператори ќе се наплаќа преку тарифата за ангажиран капацитет, утврден со Одлука на Регулаторната комисија за енергетика
- N_{OPM} - број на оператори на преносните мрежи,
- $RPPm_{t,k}$ - одобрен приход за операторот на преносната мрежа k за годината t [ден]
- RPP_t - вкупен одобрен приход за сите оператори на преносните мрежи во годината t , [ден]
- $pmQ_{t,max}$ - збир на максималните месечни планирани количини на директните потрошувачи и дистрибутивните системи во годината t , [м³]

Збирот на максималните месечни планирани количини на директните потрошувачи и дистрибутивните системи се определува според следната формула:

$$pmQ_{t,max} = \sum_{i=1}^{N_{ODP}} pmQ_{t,i,max} + \frac{7}{12} \cdot \sum_{k=1}^{N_{PT}} pmQ_{t,k,max} + \sum_{j=1}^{N_{DS}} pmQ_{t,j,max},$$

каде што

- N_{PT} - број на производители на топлинска енергија приклучени на преносниот систем,
- N_{ODP} - број на останати директни потрошувачи,
- N_{DP} - број на директни потрошувачи,
- N_{DS} - број на дистрибутивни системи приклучени на преносниот систем,
- $pmQ_{t,i,max}$ - максималната месечна планирана количина за директниот потрошувач i во текот на годината t , [м³]
- $pmQ_{t,k,max}$ - максималната месечна планирана количина за производителот на топлина k во текот на годината t , [м³]
- $pmQ_{t,j,max}$ - максималната месечна планирана количина за дистрибутивниот систем j во текот на годината t , [м³]

Коефициентот $7/12$ се однесува за оние топлини кои што работат само 7 месеци во годината.

(2) Тарифата за пренесена количина природен гас за директните потрошувачи се определува врз основа на следната формула:

$$TG_{t,DP} = \frac{(100 - KG_t)}{100} \cdot \frac{RPP_t}{pQ_t}$$

каде што

$TG_{t,DP}$ -тарифа за пренесена количина природен гас што ја плаќаат директните потрошувачи текот на годината t , [ден/м³]

pQ_t -вкупна планирана потрошувачка на природен гас во годината t , утврдена со Одлука на Регулаторната комисија за енергетика со која се утврдува регулираниот приход за операторот на преносниот систем за годината t , [м³]

- (3) Тарифата за пренесена количина природен гас за дистрибутивните потрошувачи се определува врз основа на следната формула:

$$TG_{t,DS} = TG_{t,DP} + 12 \cdot TK_t \cdot \frac{\sum_{j=1}^{N_{DS}} pmQ_{t,j,max}}{pQ_{t,DS}} = TG_{t,DP} + 12 \cdot TK_t \cdot \frac{pmQ_{t,DS,max}}{pQ_{t,DS}}$$

каде што

$TG_{t,DP}$ -тарифа за пренесена количина природен гас што ја плаќаат директните потрошувачи текот на годината t , [ден/м³]

$pmQ_{t,DS,max}$ -збир на максималните планирани месечни количини на природен гас на сите дистрибутивни потрошувачи во годината t , [м³]

$pQ_{t,DS}$ -вкупна планирана потрошувачка на природен гас на дистрибутивните потрошувачи во годината t , утврдена со Одлука на Регулаторната комисија за енергетика. [м³]

- (4) Тарифите за пренос пресметани врз основа на методологијата од овој Прилог се заокружуваат на четири децимални места.

- (5) Надометоците за пренос на природен гас што го плаќаат останатите директни потрошувачи и производителите на топлинска енергија приклучени на преносниот систем се пресметува според следнава формула:

$$NP_{ODP} = TK_t \cdot pmQ_{t,i,max} + TG_{t,DP} \cdot mQ_i ,$$

$$NP_{PT} = \frac{7}{12} \cdot TK_t \cdot pmQ_{t,i,max} + TG_{t,DP} \cdot mQ_i ,$$

$$NP_{DP} = TK_t \cdot pmQ_{t,i,max} + TG_{t,DP} \cdot mQ_i ,$$

каде што е

$pmQ_{t,i,max}$ -максималната месечна планирана количина за директниот потрошувач i во текот на годината t , [м³]

mQ_i -месечна потрошувачка на природен гас на директниот потрошувач i . [м³]

- (6) Надометоците за пренос на природен гас што го плаќа секој снабдувач s во име на своите потрошувачи се пресметува според следнава формула:

$$NP_s = TK_t \cdot \sum_{i \in \alpha} pmQ_{t,i,max} + TG_{t,DP} \cdot \sum_{i \in \alpha} mQ_i + TG_{t,DS} \cdot \sum_{j \in \beta} mQ_j ,$$

$pmQ_{t,i,max}$ -максималната месечна планирана количина за директниот потрошувач i во текот на годината t , [м³]

mQ_i -месечна потрошувачка на природен гас на директниот потрошувач i , [м³]

mQ_j -месечна потрошувачка на природен гас на дистрибутивниот потрошувач j , [м³]

- α -множество од директни потрошувачи што се снабдуваат преку снабдувачот s ,
 β -множество од дистрибутивни потрошувачи што се снабдуваат преку снабдувачот s .
- (7) Надоместоците од ставовите (5) и (6) на овој Прилог се заокружуваат на цели денари и во нив не е содржан данокот на додадена вредност.
- (8) На почетокот на годината t операторот на преносниот систем го пресметува реално ангажираниот капацитет во преносниот систем. Односот на планираниот ангажиран капацитет според кој се плаќани аконтативните надоместоци и реализираниот ангажиран капацитет за годината $t-1$, r_{t-1} , се пресметува според следнава формула:

$$r_{t-1} = \frac{pmQ_{t-1,max}}{mQ_{t-1,max}}.$$

- (9) Разликата помеѓу надоместокот за реално ангажиран капацитет и аконтативно пресметаниот ангажиран капацитет за годината $t-1$ за директните потрошувачи се пресметува на почетокот од годината t според следнава формула:

$$\Delta NAK_{DP,t-1} = 12 \cdot TK_{t-1} \cdot (mQ_{t-1,i,max} \cdot r_{t-1} - pmQ_{t-1,i,max}),$$

каде што е

TK_{t-1}	- тарифа за ангажиран капацитет $t-1$ според која е плаќан аконтативниот надоместок,	[ден/ m^3]
$pmQ_{t-1,i,max}$	- максималната месечна планирана количина за директниот потрошувач i во текот на годината $t-1$ според која е плаќан аконтативниот надоместок,	[m^3]
$pmQ_{t-1,max}$	- збир на максималните месечни планирани количини за директните потрошувачи и дистрибутивните систем за годината $t-1$ според кој е пресметана тарифата за ангажиран капацитет,	[m^3]
$mQ_{t-1,i,max}$	- максимална реализирана месечна потрошувачка на природен гас на директниот потрошувач i во годината $t-1$,	[m^3]
$mQ_{t-1,max}$	- збир на максималните месечни реализирани количини за директните потрошувачи и дистрибутивните системи за годината $t-1$,	[m^3]

- (10) Разликата помеѓу надоместокот за реално ангажиран капацитет и аконтативно пресметаниот ангажиран капацитет за годината $t-1$ за дистрибутивните потрошувачи (што го плаќаат преку тарифата за пренесена количина природен гас) се пресметува на почетокот од годината t според следнава формула:

$$\Delta NAK_{DS,t-1} = 12 \cdot TK_{t-1} \cdot \left(mQ_{t-1,DS,max} \cdot r_{t-1} - Q_{t-1,DS} \cdot \frac{pmQ_{t-1,DS,max}}{pQ_{t-1,DS}} \right),$$

каде што е

$Q_{t-1,DS}$	- вкупна реализирана потрошувачка во сите дистрибутивни системи годината $t-1$,	[m^3]
$pmQ_{t-1,DS,max}$	- збир на максималните планирани месечни количина за сите дистрибутивни системи за годината $t-1$,	[m^3]
$mQ_{t-1,DS}$	- збир на максималните реализирани месечни количини за сите дистрибутивни системи за годината $t-1$,	[m^3]

- (11) Разликата помеѓу надоместокот за реално ангажиран капацитет и аконтативно пресметаниот ангажиран капацитет за годината $t-1$ за дистрибутивните потрошувачи се распределува на секој снабдувач s , според следнава формула:

$$\Delta NAK_{DS,s,t-1} = \Delta NAK_{DS,t-1} \frac{Q_{t-1,s,DS}}{Q_{t-1,DS}},$$

каде што е

$Q_{t-1,s,DS}$ - вкупна реализирана потрошувачка на дистрибутивните потрошувачи снабдувани преку [m³]
снабдувачот s во годината $t-1$.

(12) Приходот што операторот на преносниот систем ги остварува во секој календарски месец m преку надоместокот за пренос на природен гас се распределува на операторот на преносната мрежа k според следната формула:

$$P_{m,k} = \frac{RPpm_{t,k}}{\sum_{k=1}^{N_{OPM}} RPpm_{t,k}} \cdot P_m, \quad m = 1, \dots, 12,$$

каде што е

$P_{m,k}$ - реализиран приход од надоместокот за пренос на природен гас остварен во месецот m ; во [ден]
овој приход се вклучени и сите приходи или плаќања поврзани со корекциите на надоместоците за ангажиран капацитет.

Прилог II

Пресметка на тарифата за управување и надоместокот за управување со преносниот систем

(1) Тарифата за управување со системот за пренос се определува врз основа на следната формула:

$$TU_t = \frac{RPps_t}{pQ_t},$$

каде што

- t - календарска година од регулираниот период за која се пресметува тарифата за управување,
- $RPps_t$ - одобрен приход што операторот на преносниот систем може да го оствари [ден] во годината t
- TU_t - тарифа за управување со преносниот систем што ќе се применува во [ден/ m^3] годината t , заокружена на четири децимални места,
- pQ_t - планирана вкупна потрошувачка на природен гас за пренос во преносниот систем за годината t утврдена со Одлука на Регулаторната комисија за енергетика со која се утврдува регулираниот приход за годината t , [m^3]

(2) Месечниот надоместок за управување со преносниот систем што го плаќаат директните потрошувачи што самостојно настапуваат на пазарот на природен гас се пресметува според следната формула:

$$NU_{DP} = TU_t \cdot mQ_i,$$

каде што

- mQ_i - месечна потрошувачка на природен гас на директниот потрошувач i . [m^3]

(3) Месечниот надоместок за управување со преносниот систем што го плаќа снабдувачот s во име на своите потрошувачи се пресметува според следната формула:

$$NU_s = TU_t \cdot \left(\sum_{i \in \alpha} mQ_i + \sum_{j \in \beta} mQ_j \right),$$

каде што

- mQ_i - месечна потрошувачка на природен гас на директниот потрошувач i , [m^3]
- mQ_j - месечна потрошувачка на природен гас на дистрибутивниот потрошувач j , [m^3]
- α - множество од директни потрошувачи што се снабдуваат преку снабдувачот s ,
- β - множество од дистрибутивни потрошувачи што се снабдуваат преку снабдувачот s .

(4) Надоместоците од ставовите (2) и (3) на овој Прилог се заокружуваат на цели денари и во нив не е содржан данокот на додадена вредност.

Прилог III

ПОДАТОЦИ ЗА ПЛАНИРАНА МЕСЕЧНА ПОТРОШУВАЧКА НА ПРИРОДЕН ГАС

Ред.бр.	ПОТРОШУВАЧИ	Година									
		2011		2012		2013		2014		..	
		Број	м ³	Број	м ³	Број	м ³	Број	м ³	Број	м ³
	ВКУПНО										